

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2021

Ο Προϋπολογισμός και το Τεχνικό Πρόγραμμα του 2021 ψηφίζονται υπό **συνθήκες πρωτοφανούς υγειονομικής, κοινωνικής και οικονομικής κρίσης σε παγκόσμιο επίπεδο** λόγω της πανδημίας του θανατηφόρου ιού COVID-19. Η πανδημία έχει επηρεάσει το σύνολο της παγκόσμιας οικονομίας, τη Χώρα μας, τις επιχειρήσεις, τους Δήμους και τις Περιφέρειες, τους επαγγελματίες και επιτηδευματίες σε τοπικό επίπεδο. Συνεπώς, ο Προϋπολογισμός του 2021 που τίθεται σε ψηφοφορία, αναγκαστικά επηρεάζεται από την χαμηλή εισπραξιμότητα του 2020 λόγω του κορωνοϊού κυρίως στα ίδια έσοδα.

Ο Δήμος μας κατάφερε μέσα στο 2020, στην χρονιά του κορωνοϊού με τα τόσα αλυσιδωτά προβλήματα, να διενεργήσει συνολικά 25 δημοπρασίες έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, αριθμός μάλλον μοναδικός πανελλαδικά καθώς η πλειοψηφία των Δήμων ανάλογοι με τα Κύθηρα μεγέθους είτε σταμάτησαν τις δημοπρατήσεις είτε έκαναν ελάχιστες. Ο δικός μας Δήμος δημοπράτησε κανονικά τα προγραμματισμένα έργα, για τα οποία προοδευτικά υπογράφει συμβάσεις και παράλληλα προετοιμάζεται πυρετωδώς για τις δημοπρασίες του 2021. Πρέπει να υπομνησθεί ότι η δική μας Δημοτική Αρχή σταθερά από το 2015 και μετά πραγματοποιεί ετησίως ένα μεγάλο αριθμό δημοπρασιών, μεταξύ 20-25, σε αντίθεση με την προ του 2014 περίοδο κατά την οποία οι δημοπρασίες ήταν ελάχιστες.

Στον Προϋπολογισμό του 2021 εντάσσονται:

1. Οι **υποχρεωτικές λειτουργικές δαπάνες**, όπως η μισθοδοσία, οι ασφαλιστικές εισφορές, οι δαπάνες συντήρησης των δικτύων, υποδομών και κτιρίων του Δήμου, οι δαπάνες ηλεκτροφωτισμού, καυσίμων κ.λπ.
2. Τα έργα, προμήθειες και υπηρεσίες που **δημοπρατήθηκαν/ανατέθηκαν/συμβασιολογήθηκαν το 2020** αλλά θα ολοκληρωθούν το 2021 ως συνεχιζόμενα και συγκεκριμένα:
 - Αναβάθμιση παιδικών χαρών (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ)
 - Συντήρηση Επαρχείου
 - Μελέτες ολοκλήρωσης και αναβάθμισης Θεάτρου Ποταμού
 - Seatracks (ΕΣΠΑ)
 - Οδοποιία προς Βεργωμένο ΤΚ Λιβαδίου (ΕΣΠΑ)
 - Κατασκευή νέων δικτύων ύδρευσης (ΠΔΕ)
 - Αντικατάσταση και παραλλαγή δικτύων ύδρευσης (ΠΔΕ)
 - Τιμεντόστρωση δρόμου Καμαρέλας Αντικυθήρων
 - Γήπεδο καλαθοσφαίρισης Βιαραδίκων
 - Κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης οδικού δικτύου (Φριλιγκιάνικα)
 - Συντήρηση Δημαρχείου
 - Συντήρηση Κτηνιατρείου
 - Ανάπλαση Τοιχίου Αγ. Πελαγίας (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ)
 - Νέα ψηφιακά υδρόμετρα (Α. ΤΡΙΤΣΗΣ)
 - Σύμβαση νέων γεωτρήσεων ύδρευσης (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ)
 - Νέο Δίκτυο Ύδρευσης Αγ. Πελαγίας (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ)
 - Αποκατάσταση ζημιών στα σχολεία από το σεισμό Νοεμβρίου 2019 (ΠΔΕ)

- Προμήθεια αυτόνομου πυροσβεστικού οχήματος (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ)
- Προμήθεια απορριμματοφόρου (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ)
- Εκθεσιακός χώρος Μηχανισμού Αντικυθήρων (LEADER)
- Αποκατάσταση βλαβών δικτύων ύδρευσης
- Προμήθεια καυσίμων/λιπαντικών 2020
- Παρακολούθηση και λειτουργία ΕΕΛ Καψαλίου 2020
- Συντήρηση αγροτικής οδοποιίας 2020
- Προμήθεια σκυροδέματος 2020
- Μελέτες αποκατάστασης Βιτζαμανείου Σχολής
- Μελέτες αποκατάστασης κτηρίων Μητάτων
- Ωρίμανση μελετών ανάπλασης Αβλέμωνα
- Μελέτες αντιπλημμυρικών έργων
- Επικαιροποίηση ΤΣΔ Απορριμμάτων
- Εκπόνηση Master Plan διαχείρισης υγρών λυμάτων
- Συντήρηση Ελικοδρομίου Αντικυθήρων
- Συντήρηση κτηρίων ΔΕ Αντικυθήρων
- Συντήρηση Δημοτικού Κοιμητηρίου Χώρας
- Καθαρισμός ζωνών πυρασφάλειας
- Δαπάνες στέγασης εποχικού ΠΚ Ποταμού

3. Έργα και αναπτυξιακές δράσεις που χρηματοδοτούνται από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης (βλ. σχετικούς πίνακες χρηματοδοτήσεων και έργων Περιφέρειας). Σημειώνεται ότι τα έργα που χρηματοδοτεί η Περιφέρεια δυνάμει Προγραμματικών Συμβάσεων εντάσσονται με το ποσό ετήσιας κατανομής όπως αυτό αποφασίζεται από την ίδια την Περιφέρεια, πλην όσων έργων έχουν ήδη υπογεγραμμένη σύμβαση εκτέλεσης, οπότε εντάσσονται με το συνολικό ποσό της συμβάσεως. Τα έργα αυτά δημοπρατούνται με τη διαδικασία της Πολυετούς Ανάλυσης Υποχρέωσης κατά το Π.Δ. 80/2016.
4. Έργα που δεν προλάβουμε να δημοπρατήσουμε το 2020 καθώς και **νέες εγγραφές έργων** εξ ιδίων πόρων του Δήμου (βλ. σχετικό πίνακα προγραμματισμού δημοπρασιών 2021).
5. **Εργασίες-υπηρεσίες** στο πλαίσιο του άρθρου 118 Ν.4412/2016:
- Αποκατάσταση καθίζησης στο Γεφύρι Στραποδίου
 - Διαμόρφωση αυλείων χώρων Συνεδριακού Κέντρου Φρασιών
 - Προμήθεια ειδών Κοινωνικού Παντοπωλείου
 - Συντήρηση παιδικών χαρών
 - Διαχείριση ΧΥΤΥ και προϊόντων ΑΕΚΚ
 - Φόρτωση και μεταφορά ανακυκλώσιμων
 - Προμήθεια φωτιστικών σωμάτων
 - Επέκταση δικτύου ύδρευσης στα Λαζαριάνικα
 - Συντήρηση αμαξοστασίου
 - Διάνοιξη οδού σύνδεσης Parking Ποταμού
 - Ανάπλαση Βρύσης Μητάτων
 - Κατασκευή Μνημείου Εθνικής Αντίστασης στο Καψάλι
 - Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης
 - Εκπόνηση μελέτης επιπτώσεων αιολικών πάρκων
 - Εκπόνηση υδρογεωλογικών μελετών
 - Επικαιροποίηση μελετών ανάπλασης Χώρας
 - Προμήθεια ειδών οργάνωσης Παζαριού Ποταμού
 - Μελέτες φωτισμού
 - Συντήρηση κτιρίου Κοινωνικού Παντοπωλείου

6. Οι **δαπάνες πολιτιστικών δράσεων και τουριστικής προβολής** όπως σταθερά γίνεται εδώ και χρόνια, τις οποίες η Δημοτική Αρχή θεωρεί ιδιαίτερως σημαντικές για την εξωστρέφεια που οφείλει να έχει ο Δήμος. Σημειώνεται ότι για το 2021 δεν προβλέπεται η συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού λόγω του κορωνοϊού και ως εκ τούτου οι προβλέψεις έχουν προσαρμοστεί αναλόγως.
7. Η **δαπάνη παροχής επιδόματος στους αγροτικούς ιατρούς**, που δίδεται από τον Δήμο μας εδώ και 2 χρόνια και έχει συμβάλει τα μέγιστα στην πλήρη στελέχωση του νοσοκομείου και των περιφερειακών ιατρείων Κυθήρων και Αντικυθήρων.
8. Η **επιχορήγηση 100.000€ προς το Νομικό Πρόσωπο** (Πνευμ. Κέντρο-Παιδικό Σταθμοί) του Δήμου, η οποία παραμένει διπλάσια από το ποσό που δινόταν πριν το 2015 καθώς το Νομικό Πρόσωπο έχει αυξημένες ανάγκες.
9. Η περαιτέρω ενίσχυση του **Κοινωνικού Παντοπωλείου**.

Επισημαίνεται ότι, όπως παγίως συμβαίνει τα τελευταία χρόνια, **Κοινότητες των οποίων η ονομασία δεν αναφέρεται εμφανώς σε κάποιον κωδικό του Π/Υ, εντάσσονται σε συγκεντρωτικούς κωδικούς έργων** (π.χ. κωδικοί οδοποιίας, έργων ύδρευσης, σκυροδέματος κ.λπ.). Σημειώνουμε επίσης ότι **στόχος της Δημοτικής Αρχής είναι τα έργα που εντάσσονται στον Π/Υ να υλοποιούνται και να δημοπρατούνται και όχι να μεταφέρονται διαρκώς από τη μία οικονομική χρήση στην επόμενη όπως παγίως συνέβαινε πριν το 2014. Είναι προτιμότερο – και αυτό αποτελεί κύρια πολιτική επιλογή της Δημοτικής Αρχής που δεν θα αλλάξει – να εντάσσονται λιγότερα έργα που όμως θα εκτελούνται, παρά πολλά που δεν θα δημοπρατούνται ποτέ. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι: α) είναι αδύνατον να ικανοποιηθούν όλα τα αιτήματα των τοπικών κοινοτήτων και β) οι δυνατότητες εγγραφής νέων έργων από ίδιους πόρους περιορισμένες καθώς μεγάλο μέρος των εσόδων του Δήμου είναι ήδη δεσμευμένο από τις δημοπρατήσεις έργων του 2019, τα οποία συνεχίζονται και θα ολοκληρωθούν το 2020.**

Η υλοποίηση του **Τεχνικού Προγράμματος και του Προϋπολογισμού, δεν γίνονται με ευχολόγια ή απλουστευτικές θεωρίες. Είναι δεδομένο ότι ο Δήμος Κυθήρων δεν έχει σε καμία περίπτωση τη δυνατότητα να δημοπρατήσει και να υλοποιήσει εντός του έτους το 100% των εγγραφών του Προϋπολογισμού του. Εξάλλου το 100% ενός Προϋπολογισμού δεν το υλοποιεί κανένας δημόσιος φορέας, ούτε καν μεγάλες ιδιωτικές εταιρείες με επάρκεια προσωπικού και μάλιστα εξειδικευμένου. Στόχος της Δημοτικής Αρχής είναι η δημοπράτηση όσο το δυνατόν περισσότερων έργων μέσα στο 2021, ακριβώς όπως με επιτυχία πράξαμε κατά το δύσκολο έτος 2020. Κατά παγία τακτική, όσα έργα δεν δημοπρατούνται στο τρέχον έτος, μεταφέρονται αυτούσια στο επόμενο και έτσι η υλοποίηση των στόχων της Δημοτικής Αρχής επιτυγχάνεται σταδιακά και με βάση τις πραγματικές δυνατότητες του Δήμου μας και του προσωπικού του.**

Οι κυριότερες προκλήσεις – προβλήματα για την λειτουργία του Δήμου και την υλοποίηση των στόχων του Π/Υ είναι οι εξής:

- **Έλλειψη προσωπικού:** ήταν και παραμένει **το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια ο Δήμος μας.** Είναι πρόβλημα απόλυτα υπαρκτό και αντικειμενικό που δεν επιδέχεται καμίας αμφισβήτησης. Ο Δήμος μας καλείται σήμερα να λειτουργήσει με **τους λιγότερους διοικητικούς υπαλλήλους από τη σύστασή του το 1999.** Ακόμα και οι 3 νέες προσλήψεις μέσω της προκήρυξης 10Κ/2018 του ΑΣΕΠ (εκ των οποίων οι 2 έχουν ολοκληρωθεί) δεν επιλύουν ουσιαστικά το πρόβλημα, καθώς μέσα στο επόμενο διάστημα θα έχουμε ισάριθμες (αν όχι περισσότερες) συνταξιοδοτήσεις ήδη υπηρετούντος προσωπικού και έτσι το πρόβλημα θα παραμείνει, αν δεν καταστεί δυσχερέστερο. Η Δημοτική Αρχή έλαβε ήδη έγκριση πρόσληψης 2 νέων μονίμων υπαλλήλων για το 2021, ενός Πολιτικού Μηχανικού και ενός Αρχιτέκτονα που όταν ολοκληρωθούν θα διαθέτει μια σχετικά επαρκώς στελεχωμένη Τεχνική Υπηρεσία, που σε συνδυασμό με τους εξωτερικούς συνεργάτες του Δήμου μας πιστεύουμε ότι θα δώσει νέα αναπτυξιακή πνοή στο Δήμο και το νησί μας.

- **Εισπραξιμότητα – έσοδα:** άμεσο αποτέλεσμα της τεράστιας έλλειψης προσωπικού είναι η **ουσιαστική αδυναμία του Δήμου να βεβαιώσει και να εισπράξει το σύνολο των τελών και οφειλών**, παρά το γεγονός ότι διατηρεί μια εξαιρετικά καλή ταμειακή κατάσταση και δεν βαρύνεται με εξωτερικό δανεισμό. Το σημαντικότερο πρόβλημα εντοπίζεται στην **μεγάλη καθυστέρηση έκδοσης των λογαριασμών της ύδρευσης**, που επί χρόνια αφέθηκε σε παρωχημένες μεθόδους (χειρόγραφη καταχώρηση κ.λπ.). Το έργο των ψηφιακών υδρομέτρων αναμένεται να ξεκινήσει από τον Γενάρη 2021 (έχει ήδη υπογραφεί η εργολαβική σύμβαση) και θα αλλάξει τελείως τα δεδομένα στον τομέα των ανταποδοτικών εσόδων της ύδρευσης. Η εισπραξιμότητα επηρεάζεται και από τις **εκατοντάδες ρυθμίσεις οφειλών**, οι οποίες μεταθέτουν την εισπραξη βεβαιωμένων οφειλών στο μέλλον (100 ή 120 δόσεις). **Ειδικά για το έτος 2020, η κατάσταση των ιδίων εσόδων (τέλη κοινοχρήστων χώρων, παρεπιδημούντων και ενοικίων) είναι εξαιρετικά άσχημη λόγω του κορωνοϊού, με αποτέλεσμα ορισμένες υποχρεώσεις πληρωμής εξ ιδίων εσόδων να πρέπει να μεταφερθούν για πληρωμή το 2021.**
- **Βραδεία διαδικασία υλοποίησης δαπανών και πληρωμών – Γραφειοκρατία – Αδειοδοτήσεις:** η διαδικασία χρηματοδότησης, δημοπράτησης, συμβασιοποίησης και εκτέλεσης των έργων είναι βραδεία, όπως έχει εξάλλου πολλάκις αναφερθεί. Πριν 10 ή 20 χρόνια ελάχιστα δημοτικά έργα είχαν εγκρίσεις υπηρεσιών και άδειες. Δεν υπήρχε Διαύγεια, δεν υπήρχε Μητρώο Συμβάσεων, δεν υπήρχε προσυμβατικός έλεγχος κ.λπ. Σήμερα τα πράγματα είναι διαφορετικά. **Τα έργα χρειάζονται χρόνο ωρίμανσης, δηλαδή χρόνο για την μελέτη, τη λήψη εγκρίσεων και αδειοδοτήσεων κ.λπ. Ο χρόνος αυτός διαφέρει από την φύση του κάθε έργου και μπορεί να διαρκέσει από λίγους μήνες μέχρι και πολλά χρόνια** όπως π.χ. χρειάστηκε για την αδειοδότηση του έργου της τσιμεντόστρωσης του περιφερειακού δρόμου Ποταμού Αντικυθήρων, για τον οποίον η διαδικασία αδειοδότησης ξεκίνησε το 2014 και το έργο ξεκίνησε να εκτελείται το 2020, δηλαδή 6 χρόνια μετά! Αλλά, ακόμα και μετά την σύμβαση ενός έργου, δεν λείπουν τα προβλήματα. Για παράδειγμα, τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή την Περιφέρεια έχουν πολύ αργές διαδικασίες πληρωμής. Αυτές οι καθυστερήσεις αποτελούν τους παράγοντες για τους οποίους πολλά έργα αναγράφονται σε περισσότερους του ενός Προϋπολογισμούς, καθώς μπορεί π.χ. ένα έργο να έχει δημοπρατηθεί μέσα στο 2020, όμως η ολοκλήρωση του φυσικού ή του οικονομικού του αντικειμένου να χρειαστεί πολύ περισσότερο χρόνο από τον προβλεπόμενο λόγω καθυστέρησης της πληρωμής με βάση την πηγή χρηματοδότησης.

Η πλέον συνηθισμένη κριτική των αντιπολιτεύσεων είναι το γνωστό *«ο προϋπολογισμός δεν είναι αναπτυξιακός»*. Το ακούμε συνέχεια, όχι μόνο στο Δήμο μας, αλλά ευρύτερα. Θα πρέπει, όμως, όλοι να αντιληφθούμε ότι ο προϋπολογισμός ενός Δήμου με τα δεδομένα των Κυθήρων μπορεί να κάνει μόνο πολύ συγκεκριμένα πράγματα και σίγουρα δεν μπορεί να αλλάξει την εικόνα του νησιού από τη μία χρονιά στην επόμενη. Τα ποσά είναι δεδομένα και τα έσοδα δεν μπορούν να αλλάξουν. Είμαστε υποχρεωμένοι να υπολογίσουμε μόνο όσα έσοδα προκύπτουν από τους μαθηματικούς τύπους των εγκυκλίων του ΥΠΕΣ και όχι όσα ίσως θα επιθυμούσαμε. Ο Προϋπολογισμός του 2021 περιλαμβάνει πολλά έργα. Έργα απαραίτητα και χρήσιμα με διάφορες πηγές χρηματοδότησης. Όλα αυτά τα έργα έχουν αναπτυξιακό πρόσημο: τα έργα ύδρευσης, οδοποιίας, αναπλάσεων, φωτισμού, τα κτηριακά, η ανάδειξη ιστορικών κτηρίων, τα έργα πολιτισμού, οι μελέτες ωρίμανσης έργων στην οδοποιία, την ύδρευση, την αποχέτευση. Εξάλλου πολύ σύντομα ο Δήμος μας θα υποβάλει σειρά προτάσεων στο πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ», επιδιώκοντας μέσω αυτού να θέσει σε τροχιά υλοποίησης μεγάλα έργα παγκυθηραϊκού χαρακτήρα, που είναι αδύνατον να χρηματοδοτηθούν στα στενά πλαίσια ενός ετήσιου δημοτικού προϋπολογισμού.

Η Δημοτική Αρχή έχοντας εξασφαλίσει με πολύ κόπο, μεθοδικότητα και σκληρή καθημερινή δουλειά πόρους **31.500.000€** για την εκτέλεση ουσιαστικών έργων ανάπτυξης μέσω της Περιφέρειας, του ΠΔΕ, του ΦΙΛΟΔΗΜΟΥ, του LEADER κ.λπ., θα συνεχίσει να υλοποιεί το εγκριθέν υπό των δημοτών πρόγραμμά της, προσαρμόζοντάς το ανάλογα με τις τρέχουσες απρόβλεπτες συνθήκες όπως η πανδημία του κορωνοϊού.

Κλείνοντας θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συνεργάτες μου, αιρετούς και μη, τους Αντιδημάρχους, τους προϊσταμένους των υπηρεσιών, τους υπαλλήλους του Δήμου και τους εξωτερικούς συνεργάτες και συμβούλους, για την ουσιαστική συμβολή τους στην υλοποίηση του προϋπολογισμού και των δράσεων της Δημοτικής Αρχής, μέσα σε όχι πάντα ευοίωνες συνθήκες.

Με βάση τα ανωτέρω, σας καλώ να ψηφίσετε τον Προϋπολογισμό και το Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου Κυθήρων έτους 2021.

Με Τιμή,

Ευστράτιος Αθ. Χαρχαλάκης

Δήμαρχος Κυθήρων - Αντικυθήρων

*Μέλος Ελληνικής Αντιπροσωπείας στην Επιτροπή των Περιφερειών της ΕΕ
Πρόεδρος Επιτροπής Νήσων και Πολιτικής Συνοχής της ΚΕΔΕ
Πρόεδρος Δ.Σ. Δικτύου Συνεργασίας Δήμων Π.Ε. Νήσων Αττικής
Μέλος ΔΣ Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης της ΚΕΔΕ*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ μας υποχρέωσε να μειώσουμε τις Ομάδες Ι και ΙΙ του σκέλους των Εσόδων και των Εξόδων κατά **61.783.00€** σε σχέση με το προσχέδιο του Π/Υ που είχε αρχικά ψηφιστεί από την Οικονομική Επιτροπή με την με αρ. 172/2020 απόφασή της.